

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Főkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Bertó dohány-
üzemében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bécsben: Rosen-
berg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATIHOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 K. — Fél évre 10 K. — Negyed évre 5 K
Tanítóknek, aljegyzőknek, tanokoknak, földműveseknek és szerd-
nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 16 kor. félre 8 kor
negyedévre 4 kor.

Megjelenik hetenként.

A szabadkai főispánság.

Irtó háboru folyik a csatatereken. Tegnap az orosz ütött rést a mi sorainkon; ma mi törjük-zuzzuk a forradalomszülte modern zsarnokokat, a Kerenszkieket és Brussilovokat. Uj államalakulások vihara söpör végig a világ osdi útjain. Minden nap meghozta a maga szenzációját. Volna tehát elég világraszóló kérdés, mely érdeklődésünket ébrentartja, fokozza, kedélyünket megásba, izgalomunkat hullámzásba hozza. De mintha éréktelenek, siketek volnánk eme nagy események iránt. Csak egy dolog érdekelt, izgat bennünket: »Ki lesz a szabadkai főispán?« Erről irnak, beszélnek uton-utfélen. Dr. Pleszkovits Lukács körül folyik a harc. Szegény szabadkai fiskális. Eddig azt se tudták, hogy a világon van. Most hirtelen szárnyára kapta a hírnév és viszi magával Szabadkáról Budapestre és onnan vissza. Pleszkovits Lukács itt, Pleszkovits Lukács ott, Pleszkovits Lukács mindenfelé, ahol nem közcélokért, hanem hiu pártpolitikáért és önös csoport-érdekért dolgoznak.

A szabadkai sajtó egynemely orgánuma tette közszemlére, domborította ki személyi tulajdonait. Az egyik minden áron öt óhajta főispánnak, mert tőle várja a nagy város jövőjéért, boldogságát, a másik ellene ir, támadja, mert — mert megbontaná a pártok egységét, mert nem tudna biztosítani a munkapárttal dolgozó hatósági párt támogatását. Ez a sajtóorgánom olyanformán ir, mintha a munkapárt fölfogását fejezné ki. Hát ez az, ami bennünket arra indít, hogy ezzel — különben jelentéktelen — kérdésrel ezen a helyen foglalkozzunk. Tiltakozunk kell az ellen, hogy a munkapártot úgy állítsák oda, mintha dr. Pleszkovits Lukács főispánsága mellett állást foglalna. A munkapártnak semmi oka és semmi célja, hogy a kormány egyik vagy másik jelöltje ellen vagy mellett harcoljon. A munkapárt hivatalos vezérei természetesen találják, hogy a kormány azt nevezi ki főispánnak, akiben legtöbb bizalma van. Az is természetes, hogy amikor az állás betöltése iránt az érdekeltek körökkel, a helyi vezető férfiakkal tárgyal, nem a mostani ellenzék véleménye, hanem az ő politikáját támogató férfiak, Mukics, Autonovits stb. tanácsa kell, hogy döntő legyen. Ez felel meg a szokásnak és ez áll összhangban a politikai morállal. Ha ezek a szabadkai kormánypárti urak Pleszkovitsot óhajtják, a kormány a kérelem teljesítése elől nem zárkozhatik el.

A munkapárti mezbe öltözött ismeretlen pártállású tagokat pedig kérjük, ne tüntessék föl a dolgot úgy, mintha a hatósági, illetve munkapártnak valamely oka volna félni Pleszkovits kinevezetésétől.

— Küldöttség dr. Steuer György főispánsága érdekében. Temes megye nagyobb és tekintélyes küldöttsége a napokban Blaskovits Ferenc apát, az ismert agrárvezér vezetésével megjelent a kormány egyes tagjainál és kérte, hogy a vármegye főispáni állását dr. Steuer György honvédelmi min. osztálytanácsossal töltsse be. A

küldöttség tagjai fölkeresték Steuer doktort is, aki azonban határozott nyilatkozatot nem tett.

— Baja város bucsuja Sándor Jánostól. Baja város legutóbbi közgyűlésén felolvasták Sándor János volt bátygyminiszter bucsulevelet. A közgyűlés ezt a következő határozattal vette tudomásul: A törvényhatósági bizottság Sándor János m. kir. bátygyminiszternek állásától saját kérelmére történt legmegyhesebb felmentését tudomásul vette és egyúttal a következő határozatot hozta: A törvényhatóság a miniszter távozásának alkalmából szívesen üdvözlötte meg őszinte magyabecsületű és hűségesebb azon férfival szemben, akiben a törvényhatósági önkormányzat lelkes hívet a bátygyminiszteri székben is hatékony szabályozást látszott a város részéről és azért különösen jóleső érzeléssel fogadja a háboru nehéz éveiben fokozott nehézségekkel küzdő törvényhatóságokkal és azok tisztakarával szemben nyilvánított melegságu elismerését. A törvényhatósági bizottság ezen határozatát a felépő miniszterrel közölni rendeli.

— Baja város bucsuja Purgly Sándortól. Baja város legutóbbi közgyűlésén felolvasták dr. Purgly Sándor bucsulevelet, melyben a volt főispán meleg szavakkal mond köszönetet a törvényhatóság lelkes támogatásáért. A közgyűlés erre a tanács javaslatára a következő határozatot hozta: A törvényhatósági bizottság a felolvastott bucsulevelet mint a főispán urak ezen város és minden polgára iránt mindenkor tanúsított megkülönböztetett, figyelmes és magyabecsült rokonszenvenének bizonyosságát a városi levéltárban megőrizni s a közgyűlés jegyzőkönyvébe szószentírti szövegében felvenni rendeli. A törvényhatósági bizottság felelte nagyra értékelt a főispán urak azon eredményes munkásságát, amely a pártközi békében és a polgárok között régi jóviszonyoknak visszaállítására révén a törvényhatósági életben egységes s a pártzempontokon felülemelkedő pozitív városi érdekek tekintetű munkálkodásához vezetett. Fel is használja az alkalmat annak kifejezésére, hogy ezt az értékes eredményt s a pártközi békét, a polgárok közötti jóviszonyt a város java és boldogulása érdekében a jövőre is fenntartani, sőt tovább építeni kívánja s az erre való közreműködését minden oldalról bizalommal várja. Nem mulaszthatja el a törvényhatósági bizottság, hogy ne fejezze ki egyúttal őszinte elismerését és köszönetét a közigazgatás színvonalát fölé emelőleg emelni törekedő s azért a hathatós támogatásért, amellyel a törvényhatósági bizottság és a városi tisztikar munkásságát a rendkívüli viszonyok között is eredményessé tenni segítkezett. Ezen őszinte és osztatlan érzelmeinek kifejezését adva, kéri Önáltóságát, hogy ezen várost s az irányában mindig magyabecsülettel viseltetett polgárságát jómemlékezetében megtartani kegyeskedjék. Emellett lelkesedéssel és egyhangulag hozott határozat után Turly Mátyas kir. tanácsos, az ottani munkapárti vezére nagy tiszszéssel fogadott beszédben méltatta a távozó főispán — a város körül szerzett nagy érdemeit.

Dungyerszky Lázár.

Vármegyénknek ismét nagy halottja van. Közéletünknek egyik legerdekesebb és tiszteletreméltó vezetőtagja, Dungyerszky Lázár szenttamási nagybirtokos e hó 13-án 86 éves korában szívbajban elhunyt.

Nevét nemcsak a megyében, hanem az egész országban, sőt ennek határain túl is ismerték. Mindenfelé szeretettel és becsüléssel vették körül a rokonszenves öreg urat, akinek multja erre erős alap volt.

Dungyerszky Lázár mint kiválóan képzett kereskedő a sablonos életfölfogástól eltérően új eszméket, eredeti irányzatot vitt be közéleti szereplésébe, hivatásteljesítésébe. Amit az elméletben, a politikában oly nehéz megvalósítani, azt ő fejlett gyakorlati érzékel oldotta meg: megteremtette az ipar, kereskedelem és földművelés harmonikus együttműködésének föltételeit. Nyersterményeit saját gyáraiban dolgozta föl és zseniális kereskedői szellemmel önmaga értékesítette. Mint gyáros, iparos, kereskedő és gazda egyaránt kiváló volt. Minden vállalata sikerült. Kudarc soh'se érte.

Vagyonról évről-évre erősen gyarapodott. De anyagi kedvező helyzetének hatását a közcélok is megérezte. Sokat áldozott kultúrára, jótékonyagra. Milliót is tulhalad az összeg, melyet nemes céloknak juttatott. A felszeg, osdi társadalmi szokásokat utálta, mindég csak demokratikus fölfogásnak hódolt. Volt idő, amikor báró lehetett volna; de kikerülte a megfeszítelést. Fajához híven ragaszkodott, de soha se a magyar nemzeti állameszme rovására.

Nagysikerű, a kiválók közül is kiemelkedő férfiú volt, aki disze, büszkesége volt vármegyénknek.

— Újabb revizió a gazdasági fölmentések körül. A nemrég befejezett revizió alkalmából a bács megyei fölmentett gazdák közül közel ezerhatározat hivatkozott katonai szolgálatra. Minthogy ezek a nagymérvű behívások veszélyeztetik vármegyénk gazdasági érdekeit, megakadályozzák az aratási cséplési és betakarítási munkálatokat, a vármegye intéző körei sürgős fölterjesztést intéztek a földművelési és honvédelmi kormányhoz a bajok elhárítása érdekében. Mindkét helyen — mint illetékes helyről értesülünk — előzékenységet tanúsítanak a megye méltányos és jogosult kérelme iránt. A fölmentésüket hatálytalanított gazdák ügyét ismét revizió alá vették s máris sok olyan birtokos fölmentését hagyták továbbra is érvényben, akiket az alsóbb hatóságok behívásra javasoltak. A ministeriumokban csodálkozással tapasztallják, hogy egyes főszolgabírák és előjáróságok a fölmentés revizióját a kormány intenciója ellenére intézik. Egyes viszonylatokban olyan szigorú alkalmazták, melyre szükség egyáltalán nem volt.

A hadbavonultak családtagjainak panasza.

Irtá: dr. Steuer György honvédelmi miniszteri osztálytanácsos.

A hadbavonultak családtagjainak ügyes-bajos dolgai — különösen az államsegélyek kifizetése iránti kérelmek elintézése — igen sok munkát okoznak a közigazgatási hatóságoknak. A hadbavonultak joggal igényelhetik, mint család-fenntartók, hogy gyámoltásra szoruló hozzátartozóiknak otthon gondját viseljék, mialatt ők az ország létérdekéért folyó világháboru alatt a különböző csatatereken harcolnak, egészségüket és életüket föláldozzák.

Közigazgatási hatóságaink a háborus igazgatásnak ezernyi teendői mellett a hadbavonultak segélyezési ügyeit is sz előírt rendelkezések alapján teljes odaadással végzik. Igen gyakran azonban a községi előjáróságok és a segélyezettek között surlódások vannak. Az állami se-

gélyre ugyanis csaknem mindenki igényt emel, holott segélyben csak azok részesülhetnek, akik magukat keresetükből vagy vagyonuk jövedelméből fenntartani nem képesek.

Azt a községi elöljáróságot tehát, mely a kiadott rendeletek alapján megtagadta a segélyt, természetesen szidalmazták. De viszont sok esetben olyanok is kapnak segélyt, akik arra igényt nem tarthatnak. Az ilyen esetek azután elégedetlenséget okoznak azok körében, akik talán inkább igényelhetnének állami segélyt.

A segélyt megtagadó, szabályszerű határozatot kihirdető derék községi aljegyzőt igazságtalanul megtagadták. Tudomásunk van azonban oly esetekről is, midőn a hadbavonultak segélyt jogosan kérő hozzátartozói a községi elöljáróság meg sem hallgatta, hanem kiutasította, amely eljárás nemcsak a segélyt kérelmezőnél, hanem a harctéren levő családfenntartóknál is, a legnagyobb elkeseredést okozta.

Nemrég a m. kir. honvédelmi miniszterium felhívta a törvényhatóságok útján a községi elöljáróságokat, főleg a községi jegyzőket, hogy a hadbavonultak gyámolítására szoruló családtagjainak panaszait mindenkor és szonnal és a legnagyobb lelkiismeretességgel vizsgálják meg s amennyiben a panaszt indokoltnak találják, a legteljesebb odaadással igyekezzenek mindent elkövetni, hogy az orvosoltassék.

Ami pedig a hangot és a modort illeti, a melyet minden féllal, de főleg a hadbavonultak családtagjaival szemben használni kell, meghagyta a honvédelmi miniszter, hogy gyöngédség és figyelem nyilatkozzék meg a községi elöljáróság minden szavában, minden tetteiben azok iránt, akiknek hozzátartozói, ha kell, életük árán is a hazáért harcolnak.

A honvédelmi miniszter rendeletében annak a meggyőződésnek ad kifejezést, hogy a kötelezőit hazafias áldozatkészséggel és fáradhatatlanul teljesítő jegyzői kar ebben a vonatkozásban is teljes odaadással felel meg nehéz feladatának. Mindazon több oldalról beérkezett panaszok következtében kívánatosnak tartja a honvédelmi miniszter, hogy az alispánok a községi elöljáróságokat és főleg a községi jegyzőket hívják fel, hogy hadbavonultak hozzátartozóival szemben figyelemmel és gyöngéden járjanak el.

A honvédelmi miniszter rendeletének nemes szándékai közigazgatásunk egész ügyvitelét, kell, hogy áthassák. Az a közigazgatás, mely állandóan a legkérelmetlenebb szigorral intézi a reá bízott közérdekű feladatokat, hivatása magaslatán nem áll és megrendszabályozásra szorul. A közigazgatási ügyvitelben nélkülözhetetlen szigor csak az utolsó fegyver lehet, mikor más minden előtt tartandó közérdek és jogosult magánérdek szükségyszerű megóvásánál elégtelennek bizonyult.

Kitüntetések.

A király június 28-ikáról kelt elhatározásával *Fuchs* József hodsági, *Novák* Ferenc madarasi r. k. plébánosnak és *Tóth* János bácsfeketehelyi református lelkésznek buzgó és sikeres tevékenységük elismerésül a *Ferenc József-rend lovagkeresztjét* adományozta.

Mindhárom kitüntetett, vármegyei közéletünk köztisztelt, érdemes alakja, akik erre a kitüntetésre hasznos közéleti szereplésükkel szolgáltak reá.

Fuchs József csendben, de annál nagyobb eredménnyel végezte magasztos papi hivatását. Működésének hosszú ideje alatt virágzó községében megerősítette a hitéletet és fejlesztette az egyházi tanból fakadó békét és egyetértést. A kulturtörekvéseket pedig nemcsak az intelligencia soraiban, hanem a gazdák körében is nagy méretekkel mozdította elő.

Novák Ferenc a gyakorlati élet követelményeit számon tartó papok egyike. Temperamentuma, alkotásokra irányuló tettvégya és sokirányú hivatottsága kiragadta őt a papi hivatás szűk köréből. Főadatát, még pedig jelentőset teljesít a közélet számös területén. Amikor Bátmonostorról Madarasra került, ez utóbbi helyen erősen tobbzodott az elégedetlen osztályok rendet veszélyeztető áramlata. Úgyes közbevetéssel céltudatos intézkedésekkel gátat tudott vetni a kellemetlen viszonyok tovatérjedésének. Az egymást marakodó társadalmi osztagok közt egyetértést teremtett. Minden közcélú mozgalmat avatottan és sikeresen vezetett.

A vármegye életnek is számottevő tényezője. Több bizottságnak tagja. Egynehányanak pedig elnöke volt.

Toth Sándor leginkább mint az alsó-baranyaszlavoniai ref. egyházkerület esperese szerzett nagy érdemeket. De községében is eredményes és sikeres tevékenységet fejtett ki. Különös gondja volt, hogy Bácsfeketehely közel négyezer reformátusa békében éljen az ezernégyszáz lutheránussal és a maroknyi katolikus és izraelita lakossággal.

Halálba a fiai miatt.

Mohol, 1917. július 24. (Saját tudósítónktól.) *Szöke* György helybeli szállási lakost, jómódu s köztisztelt földbirtokost lelke-trázó okok kényszerítették, hogy megváljon az élettől.

Szöke igen jóra való, szorgalmas ember hírében állott, kinek minden törekvése az volt, hogy vagyonát okzerű gazdálkodással tisztességes eszközökkel gyermekei javára gyarapítsa. Ebben fiai dicséretreméltó módon segítettek. Amióta azonban a háboru kitört, a birtokos fiai bevonultak, hogy hazájukat szolgálják. A munkáskezek hiánya a birtok vezetésében bajt idézett elő. A dolgok rendje megakadt; az öreg *Szöke* képtelen volt a nagy munkát egyedül elvégezni. E fölötti elkeseredésében e hó 18-án reggel 5 órakor a kamara ajtajára fölakasztotta magát. Neje és a nála levő orosz fogoly halva találták a derék embert.

Mivel az öngyilkosságot kétségtelenül megállapították, az ügyészség eltekintett a boncolástól.

A bácsmegyei termés.

— Saját tudósítónktól. —

Szond, július 22. Javában folyik az aratás, sőt sokhelyen a cséplést is megkezdték s a buza minőségével, mint mennyiségével a gazdák meg vannak elégedve, átlag 10 mm-t holdanként lehet számítani. A zab is valahogy kiad, bár kevés van s a szalmája rövid. Az ótöbbi hetek jóékony esői rendkívül megjavították a tengerit, mely olyan szépen fejlődik s annyi csöveit hajt, mint az talán evék óta nem volt. Szintoly kedvezően kialakult a szőlőtermés is, mely a peronoszporától az idém alig szenvedett, úgy hogy egy-két permtezéssel könnyen lehetett védekezni ellene. Burgonya is elég lesz s a többi kerii vetemény őszi gyümölcs, alma, körte kétszeresen kárpotója a tavaszon és nyáron elmaradt élelmi cikkeket. Egybevetve elég jó kilátással nézhetünk akár egy negyedik háborus tél elé is. — **Dr. Rapp Jakab**

Cservenka, július 22. Az eredmények az idel gabonatermésnél nagyon eltérők. A tavaszi árpa 11—12 mm. lánconként, azaz 8—9 mm. holdanként. Az ősziék jobban fizetnek, 10—13—14 mm. a termés buzában és árpában. Zab helyenként jó és rossz, hozama 4—15 mm. között váltakozik. Burgonya, répa hátramaradt. Tengeri meglehetősen tartotta és birta a szárazságot. — **Leibach Ádám.**

Katymár, július 23. A termés eredménye a következő: Buza, rozs kataszt. holdanként 7—8 mm., őszi árpa 10 mm. tavaszi árpa 5 mm., zab 5—6 mm. Tengeri állapota eléggé kedvező. **Till Imre.**

Szépliget, július 22. Az őszi buza teljesen le van aratva. Terméseredmény kat. holdanként 6—8 mm. A szemek szépek, szalma nagyon kevés. Sokat szenvedett a téli nagy árvizek és később a nagy szárazságtól. A gazda a buza-termésre 50 koronás árral alaposan ráfizet. Őszi és tavasziárpa és a zab, melyek le vannak aratva, katasztrofális rosszak. Emberemlékezet óta ily hiánytermést nem adtak. Sokan örülni fognak, ha a velőmag megterem. Burgonya nagyon silány 10—15 mm. holdján. Hüvelyekben nincs bab. Kender 120—130 cm. és az is nagyon gyenge kvalitású. Tengeri az esőre valamit javult. Cukorrépa az esőre felvidult, circa 50—70%-kal kevesebb termést várunk, mint a mult gyenge esztendőben. Méltán elvárjuk mi gazdák, hogy a répa és tengeri árát a kormány legalább száz százalékkal felemeli, hiszen az idém minden egyes teeményre ráfizetünk. Széna 80%-kal kevesebb termelt, mint rendszeren szokott, csalamádé teljesen meghiusult. — **Leibach Oszkár.**

Evangelikusok gyűlése.

Ujverbász, 1917. július 14. (Saját tudósítónktól.) A bácsi ág. ev. egyházmegye e hó 12-én tartotta Ujverbáson évi rendes közgyűlését. Ezen megünnepelte a reformáció négy-századik évfordulóját is.

A diszisztentisztelelen az oltári szertartást *Dedinszky* János dunagálosi lelkész, alesperes, *Roth* Béla és *Korossy* Emil lelkészek segédletével végezte. Az egyházi diszbeszédet *Wack* Péter tartotta, szép, tetszelős eszmemenet kapcsán, Utána *Wagner* G. Adolf fősperes szárnyaló imával áldásban részesítette a híveket.

A templomi énekkar *Sauer* Frigyes tanító ügyes dirigálásával megalótt egyházi éneket adott elő.

Az istentisztelet után ünnepi közgyűlés volt, melyen a község és környéke színe-java volt jelen. Ezen dr. *Leibach* László főfelügyelő tartalmas megnyitót mondott.

Wagner G. Adolf fősperes ezután megtartotta az emléksbeszédet, melyben megkapóan, erős szónoki lendülettel domborította ki az ünnep nagy alkalmát.

Kiss Gyula felügyelő a jubiláris alapítványokról tett jelentést. Ugyanerről referált *Dedinszky* János is.

Majd válasziás következett melyen ismét a régi tiszteletreméltó férfiak nyerték el a bizalmat. A közgyűlésnek huszonkilenc részben nagy fontosságú tárgya került ezután elintézésre, melyek közül különösen kiemelendő az egyházmegye jubiláris alapítványairól szóló jelentés, mely szerint több kisebb alapítványon kívül a torzsi árvaháznak egy 6000 K-ás, egy egyházmegyei teologusnak és egy tanítóképzői növendék tanulmányai folytathatásának biztosítására egy 2000 K-ás alapítvány jutott. Az egyházközségekben eszközölt gyűjtésekből 15000 K jött össze, mely a létesítendő országos protestáns szeretetház költségeihez utaltatott. Több egyházközség különféle emlékkötéseket teit.

A vendégek fogadásáról *Wagner* fősperes és *Kiss* felügyelő gondoskodtak lekötelező előzékenységgel.

A petrői tótok.

Nyilatkozat.

»A petrői hazafias tótok« címen a Bács-megyei Napló 151-ik számában egy cikk jelent meg, miért is szükségesnek tartjuk megadni rá a megfelelő választ:

1. Szilbács községnek az ág. h. ev. egyházunk hívei az összlakosságnak alig egyharmadát teszik ki, anyagilag pedig a legszegényebbek, és mégis a VI. lk hadikölcsönnél éppen a mi befolyásunk révén 23000 koronát jegyeztek, úgyis minden eddigi jegyzésnél tevékenyen vettek részt. Ám a cikkirő arcátlanul meri állítani, hogy »tüntetőleg távol maradtak a jegyzéstől.«

2. Hogy hiveinket istentisztelet alkalmából hirdetés útján buzdítottuk a hadikölcsönjegyzésre, azt a fősperesi hivatal utasítására tettük, mint minden előző jegyzésnél is, de tettük volna anélkül is, hisz ez hazafias és szent kötelességünk.

3. Hiveink jegyzést pedig a petrői takarékpénztár útján nemcsak azért jegyeztették, mert ott betéteik, kölcsöneik, valamint az egyházközség betétei is vannak, hanem főképp azért, mert a póstatakarékpénztár helybeli közvetítő hivatala részéről a hadikölcsönök kamatainak kifizetésénél olyan kiszolgálásban és elbánásban részesülnek a felek, hogy hidegben, fagyban, esőben órák hosszat várakoztatják meg őket, napokon át ismételtlen és újból jelentkezniök kell sokszor néhány filléres kamat kegyelmes kifizetéséért. Ez okból mi a hadikölcsönjegyzés sikerét általunk és erőnkhez képest akartuk előmozdítani.

A petrői takarékpénztár billanciának kiállításához pedig nekünk semmi közünk.

Zardny Zoltán jegyző ur pedig, a kire a cikkirő olyan gerral hivatkozik, maga segített bennünket a mi hazafias működésünkben, a mennyiben 9000 koronát kitevő jegyzést utasított hozzánk.

Annyi bizonyos, hogy az olyan »hazafias« cikkirők, kikről meg kellene kérdezni, vajjon az ő működésük révén egy fityinget is jegyeztél-e valaki, az ilyen heccelő riportokkal csak veszélyeztetik a további jegyzéseket.

Szilbácson, 1917. július 15-én.

Hrúz Sámuel
tanító.

Schusztér Mihály
ev. lelkész.

A kiörlés rendje.

Az új gabona örlése tárgyában kiadandó új rendelet megjelenéséig a H. T. -vel szerződéses viszonyban levő malmok az új buza és új rozs örlésére vonatkozóan a következő utasítást kapják:

A búzát 80% ra kell kiörleni és ebből a következő háromfajta lisztet kell előállítani: finom, azaz térszalisztet a megörlés alá vett buzamennyiség összes súlyának 20% a erejéig, főszalisztet továbbá 20% erejéig, kenyérlisztet olyan mennyiségben, hogy a megjelölt lisztfajták együttesen a megörlés alá vett buzamennyiség összes súlyának 80% át adják, vagyis kenyérlisztet 40% erejéig kell előállítani. Ilyen alapon 2% elporlást számítva, a korpatermelés 18% ra növekedik.

A rozs kiörlési arányát az Országos köz-élmezési hivatal előterjesztésére a földművelésügyi miniszter újabban akként állapította meg, hogy a feldolgozott nyersanyagból 82 százaléknyi liszt állíttassék elő és pedig oly módon, hogy 15% elsőrangú (fehér) és 67% másodrangú (barna) rozslisztet hozzanak forgalomba. A rozs kiörlésére vonatkozó legutóbbi és ma is érvényben levő rendelkezés szerint a rozsából 90%-nyi egymintőségű lisztet termelnek ki, természetesen tehát, hogy ez a típus erősen korpatartalmú és ugyancsak sötét színű. Az új rozslisztet ezzel szemben csak 82% erejéig termelik ki, ami a minőséget alaposan megjavítja és az a körülmény, hogy kétféle minőséget állítanak elő, a fogyasztás körében kétségen kívül nagyobb kelendőséget biztosít mind a fehér, mind a barna típusnak.

Egy örült tragédiája.

Pacsér, 1917. július 23 (Saját tudósítók től) Megrendítő végzetes szerencsétlenség érte a hó 20-án **Másfity Miklós** 22 éves pacséri szorb legényt. A nevezett napon ugyanis **Másfity** kanásza a serlefsalkát a zombori országúton őrizte, s mint aféle pajkos gyerek, nem vlyázott a sertészekre eléggé s azok befutottak az ut mellett **Kartalyi József** zabtáblájába. **Kartalyi**, ki már több ízben vallotta kárát a gondatlan kertészelgetésnek, megintette a kanászfut s tudára adta, hogy legközelebbi teletérés esetén egy malacot elvesz a csűrjéből.

A kanászfut e fenyegedést azonnal elmondta gazdájának, kit csendesörülként kezeltek már 15 év óta és akartak elhelyezni több ízben budapesti elmeegógyintézetbe. **Másfity**, kit a felhevült állapot vérengzővé tett, azonnal **Kartalyi**hoz rohant s egy nagy dorongal, majd egy favillával kezdte agyba főbe verni a zabot arató 70 éves békés természetű öreg embert. **Martalyi** az üések kivédésére, maga elé tartotta kaszáját. Egy újabb erős csapás következtében eltört a kasza egyik fogója és az éles acél oly szerencsétlenül esett az örült nyakára, hogy a főtű ereit elvágva, a melián jöttől s azonnali halálát okozta.

Kartalyi Józsefet természetesen semmi felelősség nem terheli, hanem több okunk van arra, hogy nagyobb nyomattal forduljunk belügyminiszterünkhöz, az eddig eléggé emaradott elmeegógyintés ügyét újabb gyógyintézetek alapításával a kor nivójára emelje s ezáltal lehetővé tegye azt, hogy a békés polgári lakosság ne legyen kénytelen a közvesztélyes örülteket maga között elszervezni.

A hajókatasztrófa károsultjai.

Dr. Barna Károly, a Dunagőzhajózási Társaság főfelügyelője, Bajára érkezett és már néhány nap óta tárgyalásokat folytat a Dunagőzhajózási Társaság »Zrínyi« nevű hajója katasztrófiája áldozatai után hátramaradott kiskorúak és özvegyek kártalanítása tárgyában. A tárgyalásokat a bajai árvaszék nagy eréllyel folytatja, de mindaddig csak jelentéktelen eredmények mutatkoznak. Az árvaszék az áldozatok hátramaradott részére a kártalanítási összegeket vagy járadékokat a háború folytán megváltozott árak alapján kívánja megállapítani, az osztrák hajózási társaság ellenben nem óhajt elférni a régi megszokott gyakorlatól.

A dunagőzhajózási társulat — ugylátszik — ebben a szörnyű katasztrófában se tud szabadulni ama közismert megbotránkozató állás pontjától, hogy ilyen szomorú esetekben csak a vállalatnak rideg üzleti szempontjai mérlegelendők. Az özvegyek sőt a hátrahagyottak és az a szomorú valóság, hogy elvesztették kenyérkeresőjüket, a társulat vezetőit nem igen hatja meg. A szív és lélek parancsa náluk ismeretlen fogalom.

Ezzel a vállalattal végre a fórumon, a képviselőházban kellene eibánni.

Az irodasegédtsztek helyzete.

Palánkán, 1917. évi július hó 22-én.

A tekintetes szerkesztő ur magántermészetű kéziratomat, mint egyik előfizetőnek bizalmas kérését tartalmazó levelet eme lap 19 ik számban hozta nyilvánosságra.

A közlemény első bekezdése szerint előterjesztésemnek a lapba való felvétele kérelmet volna. Ki kell jelentenem, hogy a szöveg első mondata nem az általam szerkesztett kéziratnak az eredeti alakját képezte, hanem a szerkesztőség által eredő — nyilvánvalóan az ügy támogatásul jónézve — müleg felvétel idegen fogalmazás volt, melyet levelem kezdő része kicseréltetett. Tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztő urat, miszerint az idegen eredetű fogalmazást kikapcsolni, illetve annak a saját szövegemnek helyére való illesztése mellett leendő visszavonása iránt intézkedni és soraimat magán természetű kéziratnak nyilvánítani, következésképp a hirdelési szerepére felhasználni és nevem alatt megjelent idegen tartalomrészt illetőleg leveletem helyreigazítani sziveskedjék.

Nincs szokásomban magán kérésemet nyilvános lapokban mutogatni, mert erre mindenkor megfelelő magánutal találok. Azt pláne még kevésbé teszem oly irányú kívánságoknál akkor, a midőn a vármegye tisztj karának jóindulatú tagjai részéről remélhető támogatással szemben az intoleransok a megsokolt természetű ellenállásokból való ellenállásokban győnyörködő kedvtelésük élvezetére nyilvános alkalmat nyerhetnek.

Dr. Sziklai József közigazgatási gyakornok ur, aki nem régen az ifeni szolgabírói hivatalnak a tagja volt — az én magán ügyemben nyilvánosan felszólalt. — Jobb lett volna, hogyha a »Bácsmege« 20 ik sz. lapféldányában megjelent cikkhelyezése helyett nézelet gróf **Tisza István** Ur volt Miniszterének Ónagyméltósága előtt kifejezte volna, mert Ónagyméltósága volt az, aki a Statustörvényjavaslattal az országgyűlést képviselőházban való tárgyalásakor a gyakornok ur mint az ősi vármegyei hagyományos állapot védő tisztviselő contra vitalközösének megelőzésével az ügyet az idézett Codex tiszteletére már régen bojgatta, azt ugyanakkor be is fejezte és a reformálást a kezdozszemélyzet kéréséhez képest cikkirő ur kifejtett akarata ellanére réges régen véghez vitte.

Kormányunk azon időben az állam a Statustörvény idejében illetékes faktoroknak beferjesztett memorandumban illusztrált és a vármegyei kezelőszemélyzet címvaltozására vonatkozólag máig is fenntartott érvelésim figyelembe vételével az irnoki címet a *Vármegyében* is közzétett és a mi nézeletünknek megfelelő indokolásával cikkirő ur utólagos állásfoglalásával szemben az irodasegédtszti címzés élebeléptetésével megszüntette.

A vármegyénél tehát ezen aktussal az irnoki cím végleg megszűni és azóta a járásokban irodasegédtsztek képezik a segédszemélyzetet. Ezen reformálás úgy látszik cikkirő ur tetszésével nem találkoztot, hogy az új korbelt címzés ellen utólag harci kedvet kapott.

Nem értem tehát, hogy gyakornok ur mit gondolt azon kifejezése alatt »egy ősrégi szervezet ősrégi tisztségét épen elnevezésükben megbolgyatni meddő dolog volna« — amidőn a magas kormány emittett aktusával az ősrégi szervezetnél a gyakornok ur által feltett Codex egészségére jogszerű átfarmálásokat végzett.

Voltak ősrégi tisztségek másféle államszervezeteknél is, ahol a haladók kor következményeihez képest azok idővel megreformálva lettek. Hisz kormányunk ott is — mint cikkirő ur állítja — érintetlenül hagyta az illető szervezetnek automatikus alakulását és pedig éppugy mint mindünk, szintén az ősrégi elnevezések egynek kivételével.

Az átváltozásra vonatkozó kivétel pld. az állami erdszeti tiszti karál az erdmélnői tisztség, melynek azelőtt erdsz volt az elnevezése.

A katonaságnál is történtek átfarmálások egyes rangfokozatok elnevezésénél, sőt a múlt napokban olvastam, hogy egyes csapatrészek is legközelebb új elnevezéseket kapnak, ott pedig meg kell adni a valóságos címzéseket.

Az a meggyőződés, hogy **Dr. Sziklai József** közigazgatási gyakornok ur a kormány intézkedése folytán a haladók korból nyert és a valóságos címzés nyilvánosítására irányuló jogukat kereső vármegyei irodasegédtsztek — csupán azért, mert ők inferioritást — a remélt támogatásra nem méltatja.

Küönös tehát, hogy gyakornok ur éppen a vármegyei irodasegédtsztek címének nyilvánosítása ellen sietett végzett dolgok után jó késedelemmel felszólalni azért, mert nem meg nem engedett címzésnek, hanem a vármegyei kezelő személyzetet jogosan megillető címnek a közhangu-

latba való átvitele iránt a szerkesztő urhoz fordultam.

Kiváló tisztelettel

Fischer Pál

várm. irodasegédtszti.

(A cikkirő megjegyzéseit nem hagyhatjuk szó nélkül. Amikor első cikkét beküldte, egy szóval se érintette, hogy az magántermészetű vagy bizalmas. Lehet, hogy így gondolta, de meg nem írta. Mi pedig igazán nem sejtettük, hogy ilyen természetű kérdések fölvetése csak arra való, hogy bizalmasan elmélkedjünk fölőite. Azt hittük, hogy azzal szolgálunk az úgynak, ha az illetékes körök figyelmét fölhívjuk reá. A cikk bevezető részét megváltoztattuk. De nem a fölvetett eszme rovására, hanem mert az újság formáját is meg kell adnunk. — A szerk.)

HIREK.

A szegedi táblához tanácsjegyzőül rendelte ki az igazságügyminiszter **Dr. Tóth István** szabadkai törv. albirót.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyi miniszter **Dr. Boschán Sándor** szabadkai j. b. joggyakornokot a zentai járásbíróshoz jegyzővé, **Dr. Strasser Miksa** kulai ügyvédet ügyészségi megbízottá, **Vékey Zoltán** ujvidéki törv. bírót pedig a nagyváradai munkásbiztosító választott bíróság helyettes elnökévé nevezte ki.

Zabik László áthelyezése. Megirtuk annak idején, hogy az ujvidékiek nagy morgalmat indítottak **Zabik László** kir. segédtanfelügyelő, a gazdasági házipar fejlesztése miniszteri megbízottjának Szabadkáról Ujvidékre való áthelyezése érdekében. Minthogy ehhez az áthelyezéshez nagyfontosságú elemzési és ipari érdekek fűződnek, a mozgalmat **Matkovits Béla** volt főispán is erősen támogatja és ebben az ügyben fölterjesztést intézett a kormányhoz. Fölterjesztésének meglett az eredménye, amennyiben — mint illetékes helyről értesülünk — a földművelési minisztérium Ujvidékre helyezte át **Zabikot**, aki jövő hét elején már a dunamenti városban folytatja addigi sikeres hivatását.

Kitüntetett állatorvos. A király **Redecha Rezső** népf. állatorvosnak az ellenség előtt kitünő szolgálatai elismerésül a koronás arany érdemkeresztet a vítérségi érem szalagján adományozta.

Házasságok. **Dr. Ráczits Simon** szabadkai katonakórházi főorvos a napokban tartotta esküvőjét **Gyurisits Fedorával**, **Gyurisits György** zombori városi főjegyző, polgármesterhelyettes leányával. A gör. kel. templom ez alkalomból nagy és előkelő közönnyel telt meg.

Györy János százados házasságot kötött **Raffay Micivel**, **dr. Raffay János** moholi orvos leányával. Násznagyok voltak: **dr. Bolemann Sándor** min. tanácsos és **dr. Balaton Gyula** főszolgabíró.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk **Hoffmann Mihály** özvegye 40 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Kitüntetett és előléptetett katonatisztek. A király **Schwob István** 23. gy. e. hadnagynak a katonai érdemkereszt 3. osztályát a hadiékítménnyel és a kardokkal, **Toegel Frigyes** 23. gy. e. századosnak a signum laudist újból a kardokkal együtt, **Vass Géza** 86. gy. e. tart. századosnak a signum laudist, **Konyovits Döme** sorhajóhadnagynak a signum laudist a kardokkal, **Szondy György** népf. gazd. főhadnagynak a koronás arany érdemkeresztet a vítérségi érem szalagján, **dr. Mester Emil** népf. ezredorvosnak a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel és a kardokkal, **Császay József** 86. gy. e. főhadnagynak a signum laudist újból a kardokkal, **Jarolinek Egyed** 6. gy. e. századosnak a signum laudist újból a kardokkal, **Szabó Gyula** 6. gy. e. hadnagynak a signum laudist a kardokkal, **dr. Szudarevich Benedek**nek, az ellenség előtt elesett 4. népf. huszárezredbeli hadnagynak a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a kardokkal, **Kováts János** 6. honv. gy. e. hadnagynak a signum laudist a kardokkal adományozta. **Földes Dezső** 23. gy. e. tart. hadnagynak a koronás arany érdemkeresztet a vítérségi érem szalagján, **Dudás István** 86. gy. e. és **Faltay János** 6. gy. e. egészségügyi zászlósoknak az arany érdemkeresztet a vítérségi érem szalagján.

A kalocsai káptalani ügyész nemesége. A király **Kuhl József**nek és törvényes utódának a kalocsai káptalan ügyészének a magyar nemeséget **borsosháti** előnévvel díjmentesen adományozta. Az új nemes a pestmegyei ügyvédi karnak egyik legkiválóbb tagja. Mint káptalani ügyész — a kalocsai főpapság egybehangzó véleménye szerint — mindig földadata magaslatán állott. Széles közzéleti körben az emberek szeretete és becsüése veszi körül. A kitüntetett férfit édesapja **dr. Kuhl Lajos** tb. vm főjegyzőnek, **Purgly** főispán titkárnak.

A hős huszonhármasok a zombori polgármesterhez. A zombori 23. gy. ezrednek hősi magatartása, csodálatra méltó elszántsága, melyet az utolsó orosz offenzívának sikerrel ellentállt s melyről a lapok is megemlékeztek, *Glöckner* ezredest, a vitéz ezred parancsnokát arra indította, hogy *Kleiner* Lajoshoz, Zombor város polgármesteréhez eme táviratot intézze:

»Tábori pósta: 632.

A derék és halálmegevelő bácskai 23. gyalogezred a folyó hó 2—3. és 6-iki nehéz küzdelemekben úgy a védelemben, mint az ellentámadásban kiválóan bátor magatartást tanúsított.

Ő Felsége táviratilag fejezte ki legfelsőbb elismerését és elrendelte, hogy az egész hadseregnek tudomására adassék.

Boldog érzeléssel eltelve közlöm ezt polgármester úrral azzal a kérelemmel, hogy a legfelsőbb elismerést közzé tenni sziveskedjék.

Glöckner ezredes.

A 23-asok hősi viselkedése alkalmából a polgármester lelkes hangú táviratban üdvözölte az ezred tisztikarát és legényességét.

A Csajkáskerületi Takarékpénztár igazgatóságába bevéltették dr. *Eber* Antal udvari tanácsost *Mentényi* Sándor titeli főszolgabírói, *Ivánits* István jegyzői, dr. *Halmi* Miklós bankigazgatói. A felügyelőbizottság tagja lett *Petrekánits* Antal sajkásszentiváni jegyző.

A sajtó dr. Steuer Györgyről. Lapunk munkatársának, dr. *Steuer* Györgynek miniszteri osztálytanácsossá történt kinevezéséről a sajtó számos orgánuma meleg hangon emlékszik meg. A Magyar Gazdaszövetség hivatalos lap így ír: Szövetségünk egyik érdemes munkatársának jól megérdemelt kitüntetéséről értesülünk a hivatalos lapból. A király a honvédelmi miniszter előterjesztésére *Steuer* György dr. miniszteri titkárnak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jellegelt adományozta. *Steuer* György dr. a honvédelmi miniszterium tisztviselői karának egyik büszkesége, aki munkabíráásával, képzettségével és gyakorlati érzékével a háború alatt is sok üdvös rendelkezésnek volt a kezdeményezője. Élén áll a mezőgazdasági osztálynak s ebben az ügykörében legkorábban hangoztatta azt a fölfogást, hogy a mezőgazdasági munka egyenlő fontosságú a hadművelési feladatokkal. Ugy itthon, mint a közös hadügyminiszteriumban sikerrel védte a mezőgazdaság jogos érdekeit s ezzel a gazdák széles köreinek a rokonszenvét s tiszteletét érdemelte ki. A Magyar Gazdaszövetségnek igazgató választmányi tagja s lapunknak régi, kiváló munkatársa, aki a kisgazdák szervezése körül különösen hasznos szolgáltatásokat tett már eddig is az agrártörvényeknek. Öszinte örömmel üdvözöljük előléptetése alkalmával s baráti szeretettel kívánunk neki erőt a további munkára a magyar mezőgazdaság érdekében.

Halálozások. *Várossy* Tivadar győri tanterületi főigazgató a napokban 63 éves korában meghalt. A kiváló képzettségű férfi, kinek működése sokat használt a magyar tanügynek, országsszerte köztisztviseltek örvendtek. A legjelesebb pedagógusok egyike volt. Az elhunyt fivére volt néhai *Várossy* Gyula érseknek és *Várossy* Károly földbirtokos, megyebizottsági tagnak.

Petri Oszkár Hugó gyógyszerész tart. gyógyszerészügyi tiszt, *Petri* Károly újsóvíai ág. ev. lelkész fia Szépligetén 38 éves korában meghalt. A köztisztviselő férfit e hó 22-én temették el nagy részvétellel.

Tórr Jenő bezdáni aljegyző, néhai *Tórr* Antal főszámvevő jeles író fia a napokban 52 éves korában meghalt. A hivatásait mindig pontosan teljesített kitűnő tisztviselőt a lakosság közrészvételével temették el.

Hall Károlyné Obecsén 71 éves korában meghalt.

Báliss Illés péterrévei birtokos, megyebizottsági tag a napokban meghalt.

Weismahr Mihály a kasszálási hercegi uradalom jószágigazgatója e hó 19-én hosszas betegeskedés után 74 éves korában meghalt. Az a nagyméretű fejlődés, mely ebben a hatalmas uradalomban az utóbbi két évtizedben észlelhető volt, s melyben az egyszerű gazdálkodás mintaképe volt a haladni vágyó gazdáknak, e derék gazdasági szaktekintély nevéhez fűződik. De *Weismahr* nemcsak az uradalom érdekeit gondozta, hanem sokat tett az általános kulturáért, a települési közéletért lakosságú önálló községgé lett lakosság erkölcsi és anyagi javaiért. Az uradalom mostani tulajdonosait *Boncompagni* hercegnőt és *San Martino* grófot rá tudta venni, hogy az uradalom tisztviselői és munkásai gyermekeinek modern iskolákat és templomot építsen. A vármegyei közéletben is tevékeny részt vett. A 67-es pártján hű és buzgó tagja volt.

Reiter Károly szabadkai nagykereskedő e hó 23-án 74 éves korában meghalt. Nagy részvétellel temették el.

Baromfi, tojás és — zongora. Kissé furcsán hangzik a baromfi és tojás mellett a zongora. *Haas* Miksa volt bajai, most budapesti butorkereskedő ez a különös állat. Ez a derék kereskedő ugyanis nem elégedett meg a butor és zongora kereskedéssel, hanem üzletágát kiterjesztette tojás, baromfi és egyéb élelmi cikkekre. Ez a furcsa üzleti telepe a soroksári uton van. Be is jegyezte már a budapesti törvényeszkénél.

Egy bácskai orvos könyve. Dr. *Marberger* Sándor budapesti tekintélyes orvos, a jónövű belgyógyász, bácskaihegyi földink »Hogyan védekezünk a tuberkulózis ellen?» címen könyvet írt, melyben a szörnyű betegség védekezésének hatásos eszközeit a szakember alaposágával ismerteti. Az érdekes és igen szükséges könyv az Atheneum-nál rendelhető meg. Ára 3 k. 20 f.

Gyermekgyilkos anya. Zentáról jelentik: Az itteni csendőrség a múlt héten bizalmas uton arról értesült, hogy *Szloboda* Rozália munkásházi leány elhajtotta magzatát. Vasárnap a csendőrség kiment a helyszínre, hol a leány vallása után bevallotta bűnét. Elmondta, hogy még februárban *Horváth* Péter városi tűzoltó egy színelőadás után elcsábította azzal, hogy feleségül veszi, de *Horváthot* csakhamar elvitték katonának s szüleitől való félelmében hajtotta el 4—5 hónapos magzatát s elásta az udvarban. A csendőrség megtalálta a magzatot s a leánnyal együtt átadta a járásbírósnak.

Szegénysorsu munkások elhelyezésének nemcsak mozgalma Bácskát érinti már. *Raffy* Pál min. tanácsos, a gyermekvédelem lángelkű apostola a napokban — mint a »Bácskai»-nek írják — Baján volt és a gyermekek tömeges elhelyezése iránt hosszasan tárgyalt dr. *Vojnits* polgármesterrel és a városi főorvossal, valamint a társadalom több vezetőjével. A tanácskozás megfelelő eredménnyel járt.

Péterréve a gyöngyösi tűzkárosultakért. Péterréve ifjúsága — mint levelezőnk írja — fényes sikerű műkedvelőelődést rendezett a gyöngyösi tűzkárosultak hadiárvaik javára. Az előadás tiszta jövedelme 481 k. 60 fill. volt, mely összeget a gyöngyösi polgármesteri hivatal 8388—917 sz. alatt kelt átirattal hálás köszönettel nyugtáztott. Az előadás alkalmából felüfizettek: Obecséről átrándult tisztiek 9 kor., dr. *Starcevic* Jenő 21 kor., Bácskai Vali 3 kor., *Makó* Ferenc 350 kor., *Igri* Irén 3 kor., *Eckertné* 10 kor., *Kolling* Oszkár 4 kor., dr. *Stiefelmayer* 4 kor., *Adler* H. 1 kor., *Adler* S. 2 kor., *Adler* f. 4 kor., N. N. 6 kor., *Pollák* L. 3 kor., *Fischer* Lipót lelkész 20 kor., *Klein* S. 2 kor., *Kolosi* Örmester 3 kor., *Nagyiván* Gy. 2 kor., *Weinberger* 3 kor., *Balassa* János 2 kor., *Benacsik* 2 kor., *Fischer* 2 kor., *Fischer* L. 10 kor., *Jakovlyevity* I. 4 kor., N. N. 16 kor., N. N. 7 kor., *Meuduska* Adolf 7 kor., *Arpás* I. 16 f. *Kreféli* Béla Felegyházáról 20 kor.

Új cégek. Bácskában újabban eme cégala utások történtek:

Apatin, ifj. *Wipert* János rőföskereskedése.

Apatin, *Brandt* Ignác utóda *Fiamon* Antal ecetekereskedése.

Baja, *Wellisch* Testvérek toll és rongykereskedése. (Tulajdonosok *Wellisch* Béla és *Wellisch* Jenő.)

Baja, *Geiringer* és *Berger*. (A céget *Lemberger* György jegyzi.)

Szabadka, *Kohn* Miksáné (A cég egyedüli tulajdonosa *Schwarz* Malvin.)

Ujverbász, *Schneider* Henrik fakeskedése.

Hódság, *Ertl* és *Schmerer* hengermalma és villamos művel. (Mink József — nős *Mink* Apolloniával — belépett a cégbe.)

Zombor. Zombori Hengermalom R. T. (Az alapszabályok 1. §-a akként módosított, hogy a vállalat célja: malomvállalatok megszerzése, vagy malomok építése és az őrlési üzletnek, valamint a jéggyártásnak folytatása, bármely mezőgazdasági terméknek iparszerű feldolgozása, gabonaneműek és őrlemények és más mezőgazdasági termények vásárlása és eladása saját és idegen számlára.)

A továbbszolgáltató altisztek kicserélése Legújabban sok olyan továbbszolgáltató altiszt és törzsaltiszt jött haza a harctérről, akik 15—20 hónapnál tovább voltak tűzvonalban. Ezeket a rendszerint többszörösen kitüntetett altiszteket, törzsermestereket és tiszthelyetteseket a hadsergőparancsnokság küldte haza a pótlászióalhoz. Ezzel szemben elrendelték, hogy az otthon levő arcvonalbeli szolgáltatóra alkalmas továbbszolgáltatókat fontieket fölváltására, illetve pótlására ki kell küldeni. Utóbbiakat be is osztották a menetszázadokba, a visszatértek pedig pótlászióalvezetői vagy laktanyagondnoki stb. foglalkozást végeznek.

A szabadkai járásbíróshoz helyezte át az igazságügyminiszter dr. *Mamusich* József zental j. jegyzőt.

A madarasi községi orvos halála. Madarasi írják nekünk: Dr. *Madarasz* Lipót, Madaras községnek orvosa folyó hó 24-én hosszas szenvedés után 58 éves korában meghalt. Fájdalmas csapás ez a községre, mert 31 évi orvosi buzgó, odaadó működésével a közlakosságnak általános mértékben megnyerte szeretetét és tiszteletét. A kitűnő orvosi nemes hivatásának lett áldozata, mert a háború ideje alatt nemcsak Madaras, hanem *Katymár* és *Bácsborsód* község betegeit is kezelte, továbbá mint vasúti, valamint helyettes járásorvosi teendőket is lelkiismeretesen végezte. E nagy munka megőrlőte erősnek látszó szervezetét s ágyba döntötte azt a derék, buzgó férfit, ki éveken keresztül a betegeknek gyógyítója, a közlakosságnak közbecsülésben, tiszteletben és szeretetben álló orvosa volt. Orvosi gyakorlati messze környéken közismert volt. Mint a *Madarasi Takarékpénztár* alapítója avatott igazgatásával az intézetet a környék legelső intézetei sorába emelte. Mint mezőgazdász különösen a szülészeti fellendítése körül szerzett hervadhaltan érdemeket, mert nagy részben az ő példaadásának és tanácsának tulajdonítható Madarason az új szülőtelepek, melyek létesítésén nagyban fáradozott és munkálkodott. Temetése a megye és járás kiküldöttel, valamint a közlakosságnak általános részvételével folyó hó 26-án délelőtt ment végbe. A temetési szertartást dr. *Rosenfeld* bajai hitánár végezte, magasan szárnyaló szónoklatával fényesen cselelt az elhunytak érdemeit.

A tizedik Isonzó csata a magyarság erejének újabb fényes próbája volt a Karsztoz sziklapoklában, amelynek szomorú gyászáról, fájdalmas dicsőségéről most jelent meg második kiadásban *Szabó* István könyve: *A Döberd*. Annakidején részletesen ismertettük a háborus irodalomnak ezt a jelentékeny termékét és hogy irodalmi sikerét most ez a könyvsiker is kíséri, szívesen ajánljuk újra olvasóink figyelmébe. A háború után egyik legmeghatóbb, mert legkövetlenebb emléke lesz a magyar honvédek döberdói szenvedéseinek. 4 koronáért minden könyvkereskedésben kapható.

Elégett kis fiu. Hercegszántón *Balatin* Antal földnives kis fia — mint levelezőnk írja —, míg szülei a földeken voltak, otthon gyufával játszott. Eközben meggyuladt a ruhája. A fiu súlyos sebeket kapott, melyekbe belehalt. A vizsgálatot megindították.

A pórul járt betörő. Pacséról írják nekünk: Tapasztalatlan betörők jártak f. hó 17-én éjjel Pacséron — *Hunszinger* Keresztély kereskedő üzletében. Ugyanis a bolti helyiség előtti magas akcáfáról lépek a háztetőre s onnan a tetőcserepek leszedésével behatoltak a padlásra. Legnagyobb meglepetésükre azonban a padláson semmit sem találtak, azért közös erővel a mennyezetet kezdték bontogatni. A nagy zajra felébredt a kereskedő anyósa és egy szolgáló orosz fogoly, kik segítségért kezdtek kiáltani s az éppen arra cirkáló rendőrtöket hívták. A megriadt betörők erre, a tűzfal szelelőnyílásán keresztül egy kötélen leereszkedve, futásnak eredtek és elmenekültek. A gyors menekülés közben még egy pár csizmát is elvesztettek mely saját tulajdonuk volt. A pórul járt tettesek után kutat a csendőrség, de eddig még semmi nyomot sem sikerült felkutatni.

Egy katona gyilkossága. Kádár József óbessel születésű 86. ezredbeli közkatona és szökevény 1916 tavaszán *Ujvidék* mellett, *Vaskapu* községben tizenkét késszurással megsebesítette *Jovanovits* József gazdát és 320 koronát elrabolt tőle. A cs. és kir. hadosztálybíróság most tárgyalta a pórt *Münczer* Izidor dr. főhadnagybíró elnökletével. A vádlott az elnök kérdésére azt felelte, hogy nem bűnös. *Jovanovits* ő előtte szidta a magyarokat és ezért veszték össze. Előbb persze bepálinkáztak. A rablási vádra azt felelte, hogy a sértett a tászkáját neki haragosan odadobta. Ő kétszer is visszaadta a tászkát, harmadikban aztán megtartotta magának. Szökését a katonaságtól úgy magyarázza, hogy a kórházból azért szökött meg, mert az apja meghalt és ennek dacára sem adtak neki szabadságot. A kihallgatott *Jovanovits* a vádlott szemébe mondotta, hogy nem igaz, hogy ő szidta a magyarokat. *Lexa* Zdeněk dr. főhadnagy ügyész a gyilkosság kísérletének vádját elejtette. A bíróság tehát a vádlottat rablás bűntettéért, önkényes eltávozás, sikkasztás és család vétségéért hét évi súlyos börtönrre ítélte.

Elégett gabona. *Hinkel* József, cservenka birtokos szállásán a cséplőgép kazánjának tisztítása közben kihullott szikrából — mint levelezőnk írja — két kazal tűzet fogott és a cséplőgép gar-nitúrájával elégett.

Segédvizsgáló tanerők szabadságolása. A Közigazgatásügyi Miniszter irja: Több oldalról hozták intézett kérdésre e helyen is közölniük, hogy a honvédelmi miniszter újlag utasította az illetékes parancsmokságokat, hogy a felülvizsgáló tanerők "segédvizsgáló" illetve népfőlkései hadi- és polgári felügyelői állományú tanítókat, tanárokat s. b. az 1915. évi 298.739/3. sz. rendelet értelmében minden további eljárás mellőzésével a nem tényleges viszonyba kell áthelyezni. A fentemlített osztályozású tanerők tehát azonnal szabadságolandók.

Leégett motorosmalom. Tiszatvárfalván — mint tudósítónk írja — e hó 19-én éjjelután 12-3 órakor a község egyetlen malma a *Nonnemáshar* Ferencféle motoros malom, valószínűleg a hadhivonult tulajdonos személyzetének gondatlanságából, kigyulladt és teljesen leégett. A tűz martalékvá lett a malomépület, a gépezet, és a mintegy 30-40 mm. buza. A kár meghaladja a 100000 koronát, mely biztosítás útján megtérül. A tűz terjedését megakadályozta és a közvetlen közelben épült lakóházat *Evinger* Kálmán tűzoltó elnök vezetése mellett gyorsan kivonult csekély létszámú tűzoltóság mentette meg, amely emberfeletti munkát végezve, reggeli 5 órára megfékezte a tüzet.

Agyonrugta a csikó. *Dietrich* Ádám, temerini gazda e hó 17-én este 7 órakor a cséplésről hazajövet kocsijával, amely után egy néhány hetes szopós csikó ugrándozott, befordult az udvarba, ahol több gyermekkel a szomszédban lakó *Sós József* 9 éves leánykája Erzsébetet játszadozott. Egyszerre a vig csikó a gyermek közé rohant és a mit sem sejtő Erzsébetet szíven rugta, amitől ez menten kilehelte fiatal lelkét.

A Tiszába fult. *Kocsis György* 29 éves fiú Moholon fürdés közben a Tiszába fult. Hülét csak 8 nap múlva fogták ki.

KÖZGAZDASÁG.

Tojásmegőrzés. Az eltevésre szánt tojásokat, ha azokat nem kívánjuk konzerválni, csupán korpában, lisztben vagy gabonában húzamosabb ideig megőrizni, nem szabad megmosni, mert a víz nemcsak a tisztálattalanságot távolítja el, hanem a védőburkolatot is, amelyik eredetileg a levegő behatolásától védi a tojásokat s ezzel fokozza épségben maradási képességüket.

A korpaelosztás szervezése az új kampányban. Az új gazdasági esztendőben a korpa kiemelése valószínűleg kedvezőbb árnyokban fog megőrtetni és ennél fogva az állatok takarmányozására nagyobb mennyiségű korpa áll majd rendelkezésre. Hír szerint erre való tekintettel tervbe vették, hogy a korpa elosztása körül oly reformot léptetnek életbe, amely az érdekeket inkább ki fogja elégíteni. Nevezetesen a korpa elosztását a hatóságok közegei intéznék és nem kell majd minden egyes gazdának külön fuvarral jelentkezni a kiutalt apró mennyiségekért a legközelebb eső malomtelepen, hanem a község fogja megállapítani az érdekeltek egy-két havi szükségletét, rendel meg a központi szervezetnél az igényelt mennyiséget és gondoskodik végül a megérkezett áru megfelelő elosztásáról és a felhasználás ellenőrzéséről is.

Szerkesztői üzenetek.

T. N., Baja, V. B. Topolya. A fölmentések új rendjéről szóló ama hírlapi közlemények valótlanok. Semmiféle újabb rendelet nem jelent meg. Jellemző az illető bacsmezei lapokra, hogy felelősség nélkül közölnek igazolomra alkalmas ily természetű híreket.

V. S. Gábor. Megkaptuk. Rövidesen továbbítjuk.

T. M. Zsajba. E hó 18-án 30743 sz. a. küldték be.

S. B. Jánosfalma. Zomborba küldtük, ahol átnézik és a rendelet értelmében elintézik.

Ca. J. Titel. Ugy van. Különben már közöltük is.

Nt. Sch. M. Szilbács. Nyilatkozatukat készséggel adjuk le. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a B. N.-nak a sajtótörvény értelmében kötelessége a nyilatkozatot leadni, annál is inkább, mert a megtámadottak a hazafialanság szörnyű vádjá ellen erélyesen tiltakoznak. De mivel egyébként a nyilatkozat másolatát egyházi írhatalomságunknak is megküldték, hazafias kötelességüket mindenben teljesítették. Hátra volna még a sajtópör. De ezt — egyelőre — fölfelelőseink tartjuk.

D. J. Palánka. Ama gépezeteknek és gőzekeseknek újabb fölmentési ügyében, kiknek fölmentése november 30-ig szól, csak októberben fognak intézkedni. Minden fel arra vall, hogy szintén az év végéig fogják kitolni. Annak idején — ha soraitval fölkeres — meg fogjuk írni.

Sz. P., Radom. Megindítottuk.

R. P.-né Palona. Intézkedünk, hogy Gleichenbergbe is küldjük.

Bácsborsód. Külön vonaton fog cdautazni.

Sz. K. 304. honv. h. táb. Tábori posta 254. lőközlőben bizonyára megkapta már.

D. L. hdn. 316 h. gy. e. l. 3. tábori posta 76. Lapja értelmében intézkedünk.

T. J. Bácsbokod. Intézkedünk. Híreket kérünk.

L. O. Szilberek. A személyes vonatkozású ügyben néhány nap múlva levelet küldünk.

Madaras. Mire a N-ra vonatkozó levél megérkezett, a mellátás már meg volt írva.

Sz. M. hdn. népf. sz. l. 5. Pola. Intézkedünk.

A. I. gyógyász. Inf. Div. San. Kol 38. Tábori posta 290. Nem mi vagyunk az okai. Ujból postára tettük.

Dr. Sz. S. Felső Hági. Intézkedünk.

A kiadóhivatal vezetője: **Herz Nándor.**

Földbirtok eladás! 500 holdas és 1200 holdas földbirtok Baranya megye területén előző. Ezen birtokok jókarban levő gazdasági épületekkel fővonal és országút mellett vannak. Bővebbet **Schwarz Henriknél, Pécs.** 5-2

Irodai irnok. Hősi halált halt özvegye, gyermektelen, ki *Sajkásszentiván* és *Csurog* községben működött több ideig és jelenleg is működik a községi jegyzői irodába, a községi ügyvitelben teljesen járatos gépen is ír, **alkalmazást keres** mint irnok, díjnok, mert a mostani ideiglenes állása folyó évi július havában férfi szakterével lesz betöltve. Legjobban szeretne községi jegyzői irodában alkalmazást kapni. Leveletet kér, **özv. Baranyi Pálné** részére **Csurog.** 3-3

Olcsó pénzt 5.75-6% kamattal gyorsan közvetlen ifj. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torzsai Takarékpénztár titkára **Torzsan.**

Eladó ház Zomborban.

Zombor, Széchenyi körút 10. (*Drakulich*-féle ház) 9 szobás, gazdasági épületekkel **eladó.** Értekezhetni lehet a tulajdonosnál **özv. Mikosevits Kanuthné** urnónél **Budapest, Horánszky** utca 12. I. em. 7. ajtó. 3-1

Szám: 1774/1917.

Pályázati hirdetés.

Járásomhoz tartozó **Sajkásgyörgye** községben üresedésbe jött községi

végrehajtói állásra

ezen pályázatot hirdetek, felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1917. évi augusztus hó 12-ig hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása havi előleges részletekben élvezendő évi 1400 korona készpénzfizetés és 300 korona lakbér.

A választás határidejét később tűzöm ki.

Zsabya, 1917. évi július hó 13-án.

Tripolszky Gyula,
főszolgabíró.

2-1

4856/917.

Tárgy: **Kölpényi jegyzői állás.**

Pályázati hirdetés.

Hivatalvesztés következtében, járásomhoz tartozó **Kölpény** községben megüresedett

jegyzői állásra

pályázatot hirdetek és felhívom a pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám **július 31-ig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezőket nem veszem figyelembe. Az állás javadalmazása:

Előleges havi részletekben 1200 korona készpénz, 2279/1000 kat. hold szántóföld haszonélvezete.

Természetbeni lakás 164 ö. i. számú házban és az ehhez tartozó kert.

A magánmunkálatok után megyei szabályrendeletben előírt díjak.

Az ingatlanok után az adót a jegyző, az illeték egyenértékét pedig a község fizeti.

40 korona kézbesítési díj.

Ujvidék, 1917. július hó 20-án.

Kulunchich Viktor,
főszolgabíró.

Burmann Sándor UJVIDÉK.

Alapított 1895-ben.

Vizsgázott finom-puskaműves hites szakértő.

Telefon interurban 347.

Kitüntetve az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsán felszerelt raktáramat sportcikk- és fegyverekben, valamint ismétlő pisztolyokban.

Halsporthoz minden cikk raktáron.

Régi fegyvereket cserébe veszek.

Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes **töltények** — külföldiek is, —

valamint puskaporok raktáron.

Arjegyzéseket kívánatra ingyen és bértmentve küldök.

I. r. szoba-festés!

Müncheni szakiskolát és színvegyészeti technikát

Szabadkézi festészet!

végzett, nagy gyakorlattal bíró művezető — közreműködése és irányítása mellett —

FODOR és ERDÉLYI ujvidéki szobafestők

olvállalnak szakmájukba vágó mindennemű munkát, a vidéken is legzeledebb kivitelben.

Cím: Ujvidék, Petőfi-utca 45 szám.

Eladó föld.

Harkakötényben 350 hold homokföld, mely a tajói vagy a harkai vasút állomástól (Kiskunmajsa halasi vicinális) félóra járásnyira van 1200 négyszögölével holdankint 400 koronáért a rajta levő gazdasági épületekkel nyárfa és akácfa erdővel együtt egy tagban, esetleg 30 holdas parcellákban is kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Tudakozódni lehet Vidéky Károly tulajdonosnál Kiskunfelegyházán I. ker. Csillag utca 19. sz. a.

Hoffman Mihály Özvegye

Iakásberendezési vállalata

TELEFON 400. SZABADKÁN. ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű butorokat.

OSIJEKI VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR R. T. ESZÉK.

Faáruosztály.

A közeli időnyre ajánlunk saját gyártmányu mindennemű mezőgazdasági faeszközök szállításra, ugymint:

1-a favillákat, gabonalapátokat, kaszanyeleket, lapát-, kapa- és szeresnyeleket, gereblyéket, talicskákat, ökörjármókat stb.

10-10

A szállítás ugy hajón, mint vasuton rögtön eszközölhető.

Hirdetések

felvételnek a „BÁCSMEGYE” kiadóhivataltában

Nem török!
Nem szakad!
Nem reped!

a löszerszám, hanem tartós lesz, ha

BELLKA-SZERSZÁMKENŐCSÖT

használat. — Számos elismerőlevél a gazdák és uradalmak részéről. Időhözára 5 K., 2 doboznál portómentes küldéssel.

Gyógyszerészeti ipar és mezőgazdasági vegyi-termékek laboratoriuma, RUM, (Vas m.)

Jótállás

a biztos eredményért. Törvényesen védve.

REITTER OSZKÁR

nagybekerékli ny. főkapitány és fajgaromfi-tenyésztőnek egyszerű találmánya a

„PATKÁMIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és felhívja minden más itó-szert. — 1 dohoz áru 3 K mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. — Ismertető prospektust, melyben leván írva, hogy külön féle nagyságu gazdaságban hány adag használható. Kérésre ingyen küldi elarúsítója a Torontáli Agrár-bank R. T. Nagybekeréken.

Szabadkán nagy lakást és raktárt keresek. Nyomda, iroda és magánlakás részére Szabadkán, a város központján nagy helyiséget keresek. Ajánlatokat a »Bácsmege« kiadóhivataltal (Bpest, Teréz körút 2.) címére kérek.

Vízmentes ponyva-kölcsönzés,

Gabonaszák kölcsönzés

a legmérsékeltebb kölcsöndíjak mellett

Faludi és Elek

cégnél, Budapest, V. kerület, Nagykorona-utca 22. Telefon 82-37 és 175-80.

Sürgőnyoim: Segel.

Raab Károly hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy zongorarakartárát.

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is.

— Használt zongorák vétele és eladása. — Zongorák javítása és hangolása.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TSA

Gép- és szereszműtelep, műszaki iroda, gépszijgyár Budapest, Vilmos császár-ut 58. (saját ház)

Felhasználjuk az alkalmat, hogy időnyickek szükségletének ellátására b. figyelmét cégünkre — mint a műszaki szakma rég kipróbált tényezőire — felhívjuk, alant jegyezve egyes árakat és igen fogunk örvideni, ha mihamarabb vehetjük szíves megbízásait. Különösen b. figyelmébe ajánljuk a mostani nehéz anyagbeszerzési és szállítási viszonyokat, miért is kérjük, hogy b. rendeléseit, a tényleges szükségletet több héttel, esetleg 1-2 hónappal megelőzve, feladni sziveskedjék.

Árak fenntartással, helybeli raktárunkban, utánvétellel.

Könnyű orsó, padló-, vaselin- és gépolaj	100 kg.-ként	180 K
Eisörendű deat. gépolaj 3 viszkozitással		200
nehéz 4		210
4-5-6-7		220-280
Legkiválóbb Diesel hengerolajak		280-320
Legjobb min. hengerolaj 220 lobban. pont.		280
225-230		320-360
235-250		400
Sűrített gépszir (minőség szerint)		360-420
Kocsikenőcs fekete minőségben		80
uszó minőségben		150
sárga vagy kék uszó		270
la Gödör és chrom cserzésű nehezítetlen gépszijak	napi áron	270
la Chrom cserzésű varró- és kötőszijak	100 kg.-ként	56 K
Sárga hollandi		54

Csomagolás, hordók, ládák, kannák önköltségi árban.

Excelsior szíjviasz fekete és barna	darabja	7- K
Eisörendű csapágylém 4. sz.	kg.-ként	12-
Sterling 4. sz.		18-
Ums 1. sz.		26-
Asbestlemez 2 mm. vastag és ezen felül		2-40
Asbestszinór gömbölyü vagy négyszögletes		16-
Frictionless-tömítés alacsony nyomáshoz		12-
magas		15-
Ruggyantalemez vaszonbetéttel		12-
Ruggyanta buvólyukszinór		14-
Tömítőlemezek (gyártmány szerint)		22-26
Potenol folyékony Grafit		12-
Vízatlan ponyva □-méterenként minőség szerint		11-12-
Tisztító pamut szines és fehér	100 kg.	480-600-
rongy		300-480-
Vízállási mutató eredeti Durobax üveg hossz centiméterenként 6 fillér.		

Összes gummi- és asbestárak, tömítések, Stant és csapok, rugós kenőszelencék zsiradékhöz. Henryolajozók, üvegolajozók, olajozókannák, dob-sinek, szemőpárok, torrcsővek, manométerek, és az összes iparszükségleti műszaki cikkek nagy választékban a mindenkor legjutányosabb napi áron. Rendelés esetén megfelelő előleget kérünk!